

VIITORUL ROL

LILIANA LUPAN

Absolventă a I.A.T.C. promoția 1968. Liliana Lupan a debutat cu rolul Tiței Bălcescu, în capodopera lui Camil Petrescu, *Bălcescu*, la Teatrul „A. Davila” din Pitești. După scurte stagii la Teatrul Dramatic din Baia Mare și la Teatrul de Stat din Sibiu, actrița pare a se fi stabilit la Teatrul Dramatic din Galați. A fost distribuită, printre altele, în: *Fanny* (*A doua față a medaliei* de I. D. Sîrbu), *Marianne* (*Avarul* de Molière), *Lisetta* (*Căsătorie prin concurs*) și *Meneghina* (*Casa cea nouă* de Goldoni), *Juliett Anderson* (*Discipolul diavolului* de G. B. Shaw), *Margot* (*Mașina de scris* de Jean Cocteau), *Filica* (*Acum și în cele din urmă* de Th. Mănescu), *Mara* (*Simbătă la Veritas* de M. R. Iacoban), *Viola* (*A 12-a noapte* de Shakespeare), *Eva* (*Domnul Punit și sluga sa Matti* de Brecht, rol pentru care a primit un premiu de interpretare), *Valeria* (*Bugăciune pentru un disc-jockey* de D. R. Popescu), *Franziska*

(*Frank* al *V-lea* de Dürrenmatt). Rolurile diverse abordate au deprins-o să uzeze nu numai de incontestabilul ei farmec, ci și de mijloacele expresive înscrise într-un registru destul de larg — de la ingenună comică la ingenună dramatică. Talentul ei se manifestă liber, spontan, servindu-se dezinvolt de unele, firese dodindite, ale meseriei.

„Sînt solicitată, concomitent, de două eroine captivante: Maica cea tinăra din piesa într-un act cu acest titlu a lui Emil Isac și Erji din *Avram Iancu* de Lucian Blaga. Maica cea tinăra este o fată închisă în mînăstire de către părinți, spre a o despărți de iubitul ei. Forța vitală a personajului va ieși la iveală cu prilejul unei nunți, cînd o țărancă din sat o va trezi din „somnul nefiresc”, ispitind-o să urmeze chemarea naturii. Plină de îndoieli, dar aspirînd din tot sufletul să revină la viață, Maica va ieși pe poarta mînăstirii. Ajunsă la muntă, o va ucide pe mireasă.

În cadrul Studioului actorului, împreună cu două colege, Ioana Cîța Baciu și Victoria Suehici, sub îndrumarea regizorului Adrian Lăpu, vrem să aducem în fața spectatorilor trei ipostaze ale feminității, descinse, pareă, din piesele lui Federico Garcia Lorca. În ce mă privește, caut mijloace de expresie corespunzătoare stărilor sufletști ale eroinei, mă străduiesc să gradez evoluția spre tragie și să scot la lumină lirismul și vitalitatea ei. Piesa *Avram Iancu* de Lucian Blaga înfățișează, după cum se știe, drama marelui erou național, o atmosferă poetică, ușor misterioasă, învîluind situațiile dramatice.

Erji e o fată nesofisticată, o țărancă de o mare puritate. Este un temperament năvalnic, dar plin de sensibilitate, în stare de o profundă înțelegere a lucrurilor. Avram Iancu o fascinează; în sufletul ei se nase admirația, iubirea, dorința de sacrificiu. Mi se pare demn de subliniat faptul că sentimentele ei pentru erou nu pornesc din atracția față de bărbatul tinăr, aureolat de prestigiul războinicului, ci din capacitate de identificare cu idealul, dintr-o maturitate psihică și de gîndire surprinzătoare pentru o fată simplă; ea știe că lupta moților săraci conduși de Avram Iancu este lupta dreaptă a unui popor pentru a se afirma ca „națiune.”

telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“

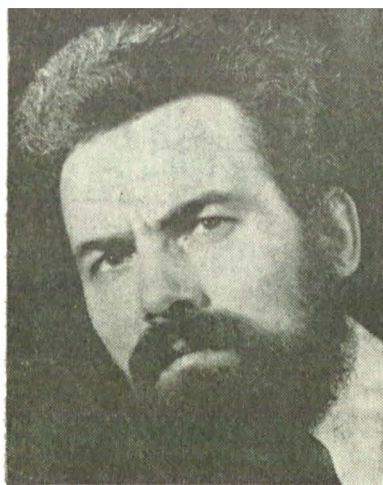
Am pășit în a doua jumătate a stagiunii curente și — din surse demne de toată încrederea — aflăm că planul de premiere teatrale pe întreaga țară a fost realizat în proporție de peste 50%. Desigur, fiindcă multe teatre au oferit spectatorilor cite cinci-șase premiere, compensînd, hai să-i spunem, încontinutul altora. ● Știți cite

teatre populare (adică eclipe de teatru de amatori cu activitate permanentă, cu plan de premiere, de spectatori și de incasări, cu deplasări și turnee etc.) funcționează în clipa de față? Treizeci și două! Cunoscînd cite ceva din activitatea acestor teatre, FAIMA vă garantează că, vorbind despre rețeaua instituțiilor de spectacole din în-

treaga țară, este cazul să acordăm altă prețuire contribuției teatrelor populare.

● Fîndcă veni vorba, cel mai tinăr teatru popular a fost inaugurat la Zalău, cu premiera Acești îngeri triști de D. R. Popescu? Regia: Mihai Lunganu, Scenografia: Radu Corciova. ● A apărut, în ediție bilingvă,

VIITORUL ROL

VISKY ÁRPÁD

Ca în orice profesie, și în teatru, cei care au norocul de a se forma în preajma măștrilor învață, în primul rând, să-și disciplineze talentul, să-și întrețină tonusul creator. Visky Árpád, actor la Teatrul de Stat din Sf. Gheorghe, e un exemplu grăitor în acest sens: încă de la examenul de absolvire a Institutului de Teatru „Szontgyörgyi Istvan” din Tg. Mureș, el juca Tartuffe, ca dublură a marelui om de teatru, profesor și animator Kovacs György. Anii în care face parte din trupa de la Tg. Mureș (1966—1975) pot fi considerați un veritabil stagiu postuniversitar: repetă cu directorii de scenă ca Tompa Miklos, Harag György și are drept parteneri de distribuție străluciți interpreți, ca Kovacs György, Lohinszky Lorand, Csorba András, Tarr Laszlo ș.a. Astfel înțit, revenind la Sf. Gheorghe, el poate contribui cu energie la afirmarea acestui colectiv. Într-adevăr, de perioada cea mai fertilă a Teatrului din

Sf. Gheorghe se leagă și împlinirea personalității artistice a lui Visky Árpád. A jucat: Colibaș (*Sfântul Mitică Blajiniu* de Aurel Baranga), Miklós (*Dragii mei copii* de Mihos György), Prințul (*Vizita bătrânei doamne* de Dürrenmatt), Kurrah (*Csongor și Tünde* de Vörösmarty Mihály), Căruș (*Capul de rățoi* de G. Ciprian), De La Fontaine (*O stea pe rug* de Sütő András), Széchenyi (*În virtute* de Veress Dániel), Tăborec (*Bank băn* de Katona Jozsef), Eugen (*Noaptea pe asfalt* de Theodor Mănescu), rol care i-a adus premiul pentru cea mai bună interpretare la Festivalul de teatru contemporan, ediția a II-a (1979), de la Brașov, Tălio (*Cucerousa Fundație* de Antonio Buero Vallejo). În această perioadă, actorul a făcut și câteva încercări de regie.

Veșnic nemulțumit de propriile sale performanțe, într-o permanentă și febrilă căutare creatoare, Visky Árpád își subordonează și de data aceasta expresia spontană a temperamentului, studiului și încercărilor de rezolvare a problemelor puse de un rol complex: Cain din *Cain și Abel* de Sütő András.

„Autorul l-a conceput pe Cain în polemică față de reprezentarea biblică, devenită tradițională. În dramă, el este primul răzvrătit din istoria omenirii, primul om a cărui conștiință se trezește la gândire critică, acționează, luptă pentru ceea ce crede că i se cuvine lui și celor ce-i vor urma. Mătușdina contestată a lui Cain nu este negare în sine; el are un ideal — eliberarea de oprirea tiranică, instăpânirea omului asupra propriului său destin, lată, deci, că piesa pune, în termenii simbolului, o problemă (întind de dialectica relației individ-putere-libertate. Această dramă (de nebănuite profunzimi și de o acută actualitate) a fost prezentată cu succes de diferite trupe din mai multe țări: sînt convins că vom putea și noi, sub bagheta riguroasă a lui Völgyesi András, să ne ridicăm la nivelul partiturii dramatice, al mesajului ei umanist. Credința mea de om de artă și de cetățean este că nu ajunge să traducă opera literară în limbajul scenei, ci trebuie să transmitem publicului și propriul nostru mesaj omenesc”.

Maria Marin

telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“

Săptămîna patimilor de Paul Anghel. ● Este așteptat în librării — și sîntem noi înșine într-o emoționată așteptare — volumul de cronici teatrale al kolegei noastre Mira Iosif. „Teatrul nostru de toate serile”. ● Ne plac teatrele care fac o bună popularizare spectacolelor lor. Ne place reclama vioaic, atrăgătoare, meru improspă-

tată, pe care o face Teatrul Mic realizărilor sale. Dar, apreciind, cit și cum se cuvine, spectacolul cu piesa Pluralul englezesc, parcă nu ne vine să dăm crezare afișului care ne informează că Alan Ayckbourn este „cel mai jucat autor englez de comedie”. Poate că cel mai jucat, azi, în Anglia, poate că cel mai jucat autor en-

glez contemporan: căci cel mai jucat autor englez de comedie rămîne Shakespeare, după care vine Shaw, după care... ● Un poet, Gh. Tomozoi, elogiază, într-o inspirată tabletă apărută în „Informația Bucureștilui”, programul de sală, în formula lui ideală, criticînd fițuicile improvizate sau caietele pe-

(Continuare în p. 53)

TEATRUL „JĂNDĂRICĂ”

PESCARUL ȘI
NOROCUL

scenariu de Cristian Pepino
după Anton Pann

Data premierei : 31 ianuarie 1979.
Regia : IRINA NICULESCU. Scenografia : ANTONIO ALBICI. Muzica : VASILE ȘIRLI. Mișcarea scenică : MALOU IOSIE.

Interpreți : BRINDUȘA SILVESTRU, ȘTEFAN SÂNDULESCU, MELANIA PETRESCU, ANA VLĂDESCU ARON, CRISTINA POPOVICI, SONIA GIBA, VALERIU SIMION, COSTEL POPOVICI, MIHAI PRUJINSKI. Voci : JORJ VOICU, ANDI ȘTEFĂNESCU, ION LUCIAN.

Anton Pann, acest „fin al Pepei, cel isteț ca un proverb”, a ispitit cu insistență și de multă vreme condeinul dramaturgului, fie prin zburcământul sa viață, fie prin scrierile în care prind contur o multitudine de caractere și de fapte năstrușnice, înfățișate cu debordantă vervă. Pann nu e folclorist, dar reușește să sintetizeze expresia spiritului popular, nu își propune o tablou social al epocii, dar lumea sa este concretă, istorie determinată, prin moravuri și prin atmosferă. Cristian Pepino propune Teatrului „Jăndărică” un scenariu care prelucrează liber opera originală, păstrându-i, însă, esența,

într-o construcție autonomă, menită să îngăduie realizatorilor spectacolului alegerea mijloacelor de expresie. Intenție laudabilă, de altminteri, sub rezerva de a se fi asigurat cursivitatea și claritatea textului. Or, tocmai în acest sens, scenariul s-a dovedit fragil, canavaua fiindu-i cam rară, iar urzeala, prea groasă. Nu contestăm pitorescul unor replici și al unor situații, culoarea verbului și evitarea tonului vulgar-moralizator; trama se urmărește, însă, cu dificultate.

S-au străduit să ne ofere un spectacol pitoresc, bogat în metafore, liric, pe alocuri de un umor frust, îmbinând cu vizibil efort modalități de expresie diverse, regizoarea Irina Niculescu, scenograful Antonio Albici, compozitorul Vasile Șirli, autoarea mișcării scenice Malou Iosif și trupa de virtuozii artiști-minuitori. Măști uriașe se perindă alături de interpreți cu măști sau de păpuși construite în spiritul tradiției populare, mișcându-se grațios în scenă, ca într-un dans de epocă; gesturile și situațiile sînt punctate de efecte sonore, vocile sînt bine alese și sună clar, fie că aparțin unor cunoscuți actori, ca Ion Lucian, sau unor păpușari care știu să fie artiști compleți — Brîndușa Silvestru, Valeriu Simion, Costel Popovici. Scenele în care apar nevasta pescarului și pescarul (Brîndușa Silvestru și Valeriu Simion) sînt exemplare pentru valorificarea tradiției genului; remarcabile contribuții la spectacol aduce Ștefan Săndulescu, Mihai Prujinski, Melania Petrescu, Ana Vlădescu Aron, Sonia Giba, Cristina Popovici. Umorul lui Jorj Voicu este însă, de astă dată, cam liniar.

Fără îndoială că Vasile Șirli este un compozitor de talent, cu un real simț al ritmului scenic și al situațiilor dramatice. Sperăm, însă, ca sursa inspirației să fie, în acest spectacol, muzica de epocă, lăutărească, pe care putea s-o prelucreze apoi și în forme de expresie moderne. Oare, Anton Pann n-a fost și compozitor și interpret, ba chiar profesor de muzică și de canto? Asta, cu atît mai mult, cu cît decorul plasează acțiunea în timp și în spațiu, prin acea gravură de epocă ce înfățișează Bucureștii începutului de veac 19.

Mihai Crișan

telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“•telex-,,teatrul“

(Continuare din p. 33)
dante, dolidora de informații inutile. Are dreptate poetul.
● Alexandru Tocilescu a fost angajat regizor la Teatrul „Ion Vasilescu”. ● La Teatrul pentru copii și tineret din Iași, se pregătește un spectacol intitulat Iarmarocul

poveștilor după Ion Creangă. Regizor este Sergiu Tudose. Tot aici se repetă Fram, ursul polar. Regizor este Constantin Brehulescu. Ursul lui Cezar Petrescu prinde viață și la Teatrul de marionete din Arad. ● Ce fac păpușarii din Tg. Mureș? Cei de

la secția română pregătesc Iarmarocul piticului Clip de Al. T. Popescu și Capra cu trei iezi după Ion Creangă. Regizoare : Maria Mierluț. Mierluț și iezi, sună frumos. Bine că nu pune spectacolul Adrian... Lupu. Cei de la (Continuare în p. 35)

■ TEODOR MAZILU

Recorduri...

Sunt oameni care-și fac și din stupiditate un fel mareț, se antrenează, se zbat, se chină să demonstreze totala lor lipsă de umor. Aspirația spre performanțe stupide, rivra de a te face de risul lumii e de neînțeles în lumea sportului, lume a echilibrului, a săvârșirii și a bunului-simț. În artă te poți face de ris fără efort, u-ai decît să-ți protejezi timbrul tău propriu. În sport, însă, trebuie să te zbați, să te antrenezi, să ai nu numai rude foarte bine intenționate, ci și mușchii foarte dezvoltați.

O editură britanică publică un fel de autologie a recordurilor stupide, o autologie pe care o împropătează din timp în timp, ca să țină cititorii la curent cu tot ce e nou în acest domeniu.

Ce sînt asemenea recorduri, ce feluri mărețe își propun, ce bariere vor să depășească? Acești campioni își propun feluri grandioase care le sînt la îndemînă: cite halbe de bere pot fi bătute stînd într-un picior, cine străbate mai repede o anumă localitate, mergînd pe bicicletă și citînd presa în același timp, cine poate vorbi fără întrerupere la telefon, zile și nopți întregi, cine poate sorbi cu poftă o forfurie de supă coborînd scările de la cel puțin etajul zece, cine își poate ocări soția legitimă simultan cu repararea și întreținerea automobilului...

Lista acestor recorduri stupide e nesfîrșită și demonstrează că și idiotii au fantezie, și încă din belșug. Stupiditatea și-a găsit și formele de organizare, necesare marșului ei triușfal: campionate care se desfășoară în public, controlate de arbitri obiectivi, care veghează ca idiotul să fie idiot cu adevărat și penalizează pe idiotii impostori sau fără rezistență fizică. Armata compactă a idiotilor privește pe cei mai puțin idioti drept niște delincvenți pe care arbitrii, aflați dîncolo de bine și de rău, trebuie să-i penalizeze, să-i excludă din competiție. Ciudat e, însă, altceva: acești campioni ridicoli nu vor să-și pună cuuuna de lauri cu mina lor, au nevoie de martori, de spectatori, de arbitri și, culmea nebuniei, de obiectivitate. Fă țin ea prostia lor să fie omologată, să fie apreciată onest și competent. Idiotul urăște discreția, el vrea ca performanțele lui să se dezvăluie în fața lumii întregi.

Un ziarist a încercat să-și explice această avalanșă de campioni zdrențuiți, orgolioși, cerșetori și nebuni. A găsit răspunsul, răspuns pe care noi, cu toată modestia care, cînd ne caracterizează, cînd nu ne caracterizează, îl bînuiam, fără să simțim nevoia unor investigații speciale. A găsit răspunsul pe care noi îl știam de mult: dorința de notorietate, speranța de a fi celebru. Ca să devină cît de cît celebri, u-au nici mană, nici tată, sînt gata să-și devore propriul caracter... Dacă prin stupiditate ajungi celebru, merită să fii stupid — își spun ei. Dar cine aspiră să fie stupid nu și-a îndeplinit, oare, aprioric, visul?

telex-,,teatrul“ • telex-,,teatrul“ • telex-,,teatrul“

(Continuare din p. 95)

Festival al dramaturgiei originale, organizat de teatrele populare. Dacă ne-ar fi invitat, am fi fost și noi acolo și am fi putut să vă spunem mai multe despre ce și cum a fost. Așa... ● FAIMA vă propune un concurs-ghicitoare. Despre ce este

vorba? Cineva, dintr-un teatru care a participat cu un spectacol la Săptămîna teatrului scurt de la Oradea, fără să ia nici un premiu, a afirmat că juriul a fost un juriu incompetent. Iată întrebarea noastră: dacă spectacolul teatrului în discuție lua un premiu, ce se în-

timpla? Teatrul accepta premiul, deși i-ar fi fost atribuit de un juriu incompetent? Sau refuza premiul, din mai sus arătatele motive? Cei care vor da răspunsul exact vor primi cîte două bilete la spectacolul Aventură în banal ●

FAIMA